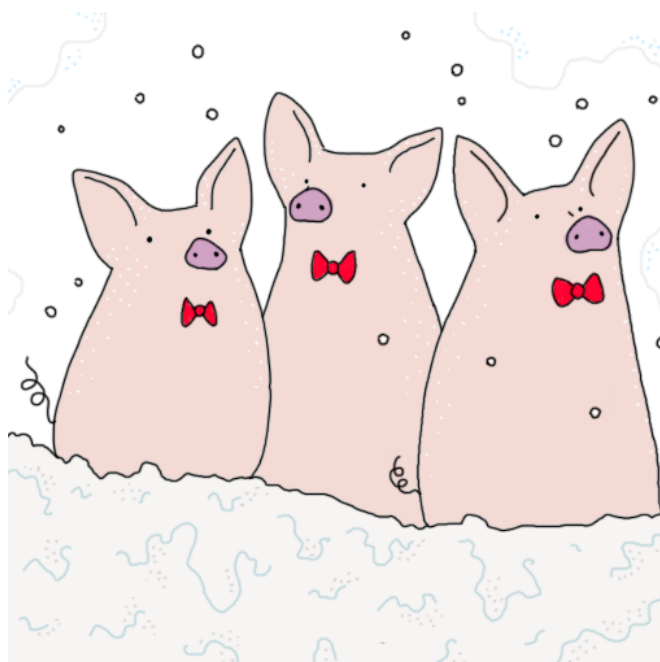

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

CHLEW

il. Marcelina Jarnuszkiewicz

Mówimy z pogardą CHLEW na miejsce wyjątkowo brudne, zaśmiecone i odpychające, często też na liche, nędzne i zabałaganione lokum. I traktujemy takie powiedzenie jako przenośne użycie rzeczownika CHLEW w znaczeniu 'pomieszczenie dla świń' – podczas gdy historyczny rozwój znaczeniowy słowa CHLEW jest dokładnie odwrotny! CHLEW to bardzo stare germańskie zapożyczenie. W języku Gotów słowo hlaiw oznaczało 'grób'. To pierwotne znaczenie rozszerzyło się na 'nora, ziemianka, pomieszczenie wykopane w ziemi'. Dane etnograficzne i archeologiczne wskazują na to, że takie pomieszczenia służyły najdawniejszym Słowianom za mieszkania – stąd późniejsze znaczenie 'liczy, nędzny dom; byle jaka buda'. Dopiero później, przez zmianę użytkowania samych pomieszczeń (gorsze, nędzniejsze pomieszczenia przeznaczano dla zwierząt, lepsze – dla ludzi), zaszła zmiana znaczeniowa CHLEW 'pomieszczenie dla zwierząt', a następnie zawężenie znaczenie do 'pomieszczenie dla świń'. Wtórnie zaś – z powodu przykrego zapachu i niechlujnego wyglądu niesprzątanego (niesprzątanego przez ludzi, a nie przez świnie!) pomieszczeń dla trzody chlewnej – powstało dość częste dziś znaczenie 'brudne, zaniedbane miejsce'.